

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Secvnda. De vera, & reali Existentia Corporis Christi in Eucharistia.
Mirabile Secvndum. Memoriam fecit Mirabilium suorum, &c. Ps. 110.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

CONCIO SECUNDA.

De vera, & reali Existentia Corpo-
ris Christi in Euchari-
stia.

MIRABILE SECUNDUM.

Memoriam fecit Mirabilium
suorum, &c.

Ps. 110.

Aron, Num. 4. occludebat Sanctuarium; vas sacra inuoluebat: sarcinā filii Caath portandam dabat, quam diu motis castris populus procedebat. Ne faserat mortis, ea retegere. Ita Iesus Sanctorum Ecclesiae eum suis obfirmasset sigillis doctrinæ, miraculorum, &c. & Vasa gratiæ Sacramenta, inuoluit et Symboles; dedit ea filiis Fidei portanda, quādiu caltra Ecclesiae in hac vita procederent. Vetusque euolui ratione, & tangi sensu: mandauit solum credi, ac coli. Quia tamen temerarij sunt Ozani & Bethsamitæ: 1. Reg. 6. qui Arcam Eucharistie irreuerteret tangunt, & aspiciunt: nec Veritatis Manna illi inesse credunt; dicuntq; cum Capharnaitis: Durus hic est sermo. Ioa. 6. Idcirco inuolutum Vas Eucharistie euoluā, per dispensationem: quantum fas, debita cum reverentia.

Atque de ea in præsens

- I. *Quod sit Mysterium Fidei.*
- II. *Heresim de reali existentia enumeratio.*
- III. *Calviniani Symboli eleuatio per Figuras.*
- IV. *Cœna figurantis è Verbis Dominirefutatio.*
- V. *Fides Catholica de Præsentia astruitur Scrupulis.*
- VI. *Veritas Eucharistica docetur Figuris, & rationibus.*

PARS I.

*Quod Eucharistia sit Mysterium
Fidei.*

I. **T**empli Salomonæ lapides, ad ean- *Sacramen-*
tem secti mensuram, pares erant: *ta equalia*
sed non æquæ omnes pretiosi, 3. Regum *sunt & in-*
7. Fundamenta erant de lapidibus pretiosis, ma- *equalia,*
gnis, decens, siue olio cubitorum; & de super la- *&c.*
pides pretiosi *equalis mensura* sectierant. Ita
Sacraenta æqualiter ab una mensura,
diuina Potestate Excellentia, sunt insti-
tuta, & pro fundamento posita super La-
pidem Angularem Christum: æqualiter
sunt eadem fide credenda: sed non sunt
æqualia pretio, vel modo intelligendi.

Alia n. aliis sunt obscuriora. Ac ideo *Credenda*
hoc magis Christiana ac vera; quo ma- *hoc magis,*
gis credi debet, & min⁹ intelligi possunt. *quo obscu-*
1. Atque (vt August. aiebat:) *Ibi præcipue riora.*
fides habet meritum, ubi ratio humana non
præbet experimentum. 2. Et Ioh. 20. *Credidi-*
sti, quia vidisti. Beati, qui non viderunt, & cre-
diderunt.

3. *Adulterinæ religiones ac spuriæ cre-*
doxie dunt, quod ratione naturali vident. Sic *creant,*
Turcae, ac Barbari Deum unum credunt; *quod vi-*
conditorem omnium: sed non trinum; dent.
non passum; non datum in cibum co-
poraliter. Quia hic fatiscens ratio id non
capit, nec docet.

Eoque sublimior est Fidei, & Ortho- *Hoc diu.*
doxorum dignitas, quo altius omnem nior fides
superreditur rationem percalcatam. *est: in pri-*
Idque cum in aliis; tum vero imprimis mis Eucha-
in Eucharistia: quæ antonomastice *Sacra-*
rifica.
menum appellari meretur; velut Caput,
finisque ceterorum: Utq; ultimum insti-
tutione; ita summum mysterio; præstâ-
tia; fide; & adoratione. Vr quo in re-
rum usu Christianarum nullum sit prius,
nec par; nec diuinus.

II. Id est, inter inuenta Dei præcipuum:
ad quæ, reuelante Spiritu, Isaias stetit ob-

Xxx 2 Stupe-

Inuentum ea Dei est admirabilissimum et Dei in ea presentem in nobis. stupefactus: Vt exclamaret; non intellige sed predicate, & Notas facite ad inuentiones eius. Isa. 12. Et vero in Eucharistia quales sunt ad inuentiones Dei? 2. Obstupuit sapientissimus, 2. Par. 9. Ergone credibile est, quod Deus habitet cum hominibus super terram? Imo, quod & in cibum detur? quod amplius est. 3. Fallimini Magi Babylonij, ac fallitis Nabuchodonosorem, cum asseritis, Deorum non est cum hominibus conuersatio. Dan. 2. Quin est & conuiuatio. Testis Eucharistia.. Eaq; talis hodie; qualis ante nec vñquam, nec vsquam.

4. Admirans, & vere affirmabat olim Moses, Deut. 4. *Non est alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Israel.* At magis Christiana. Quanto magis hæc diligit, colatque Deum amplius; quam ibidem Moses exigit ab Is-raelis?

*Id quod est
summum bonum Ecclesie militantis.*

III. Ezechiel, cap. 38. ciuitatem ab omni bono ac parte beatam vt descripsit, de-
mum ita concludit: *& nomen ciuitatis illius ex illa die, Dominus ibidem, quasi dicat, inco-
la est. Ecclesia omnis haec summa bono-
rum est, & honorum, habere Deum præ-
sentem ipsum in Eucharistia.* 1. Merito i-
gitur Psal. 86. Gloriosa dicta sunt de tecuirtas
Dei. 2. Id eminus præagiens Isaias, fore
fortunatam sic ominatur, cap. 60. Pro eo,
quod derelicta fuisti, *& odio habita, ponam te
in superbiam seculorum gaudium in genera-
tione, & generationem.* Dictum factum in
Ecclesia. 3. Iohannes, post multa, magna,
mirabiliicit, quod omnia super: *Et Ver-
bum caro factum est: & habitauit in nobis.* Nō
ait nobiscum: Hoc enim in Incarnatione
factum est: sed in nobis: quod fit in Sacra-
mento charitatis ac fidei Eucharistico.
Iuxta illud in memanet, *& ego in eo.*

*Impii sunt IV. Auerroes, impius ~~et~~, reli-
qui non cre- giones omnes auer satus despuebat: Iu-
dæt, sed je- daicam, vt puerilem in ceremoniis:
re malunt. Turcicam & Saracenicam, vt immuni-*

dam patinam sordibus: Christianam, ut
in Eucharistia fatuam; et si cetera bo-
nam: ideoque aiebat, velle se amplecti
nullam; sed philosophico more dege-
re. De similibus 1. Corinth. 1. Nos autem
predicamus Christum Crucifixum: Iudeis qui-
dem scandalum, gentibus autem stultitiam.
Et quidem rationi soli stultitia sunt my-
steria Fidei.

V. At sequendus est Psaltes 115. Credidi; Credo, &
propter quod locutus sum: Ego autem humili-
tus sum nimis. Ego dixi in excessum eo. Fidei;
omnis homo mendax, qui sola nititur ra-
tione. Ecce primo credidit enim proficitur lo-
catus: interim humiliatur captivum intelle-
ctum; sed & humiliatur ipse per sciol-
rum despectum: At denique arguitos
mendacij.

Credit & profitur.
Et ego dico in excessu fidei, Berengarius impostor est, Lutherus mendax, Zwinglius calumniator, Caluinus blasphemus, in Veritate Eucharistie. In ea epitomen omnium, & Memoriam fecit Mirabilium suorum misericors, & miserator Dominus, In quibus est Existentia Christi realis in V. Sacramento.

P A R S II.

Hæresum de reali Existentiæ ennumeratio.

I. **M**Os pictorum est, carbone prius
adumbrare: dein suis quidque co-
loribus reddere. Ita hæreticorum erro-
res manu prima atro carbone norabo;
dein orthodoxos colores exhibitus:
sic demum Præsentia Eucharistia ima-
ginem expressero.

1. Atque ut Deus, Iudic. 3. suscitavit eis, 2. De op. Iudeis, Salvatorem vocabulo Ad, inclitum pugnata. filium Gera, filij Iemini, qui vtraque manu pro dextera vtebatur. Ita sinistra haereticos ferriam: dextera Catholicos constabiliam. Idq. verbo vita.
2. Apocal. 19. De ore eius, Angeli, gladius Verbo De.

vtraque parte acutus exibat. Cum similis gladius viuis est Sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio acuto: Act. 4. eo hic vtar ambidexter. 3. Reborque dictum mihi, Ierem. 1. Ecce confitui te hodie super gentes & super regna, vt euellas, & destruas & disperdas, & disipes, & adfices, & plantes. Et hoc agam, cum Deo: quantum licuerit, 4. Utque excitatus a Deo Spiritus Danielis coarguit Veteratores duos, castæ Susannæ accusatores: Dan. 13. ita Lutherum contra, & Caluinum stabo ho-die pro Ecclesia.

Quarto. Nestorius negauit carnem Verbo vnitam sumi. Quem Conc. Ephesi-norum condemnauit.

Quinto. Sub annum DCCC. Ioannes Scotus Benedictinus, Caroli Magni preceptor eundem ex inferis reuocauit erorem. Sed Conc. Vercellense damnauit.

Sexto. Sub annum M. Berengarius foliam contineri figuram in hoc Sacramento perulgabat. Et hic plerum exagitatus bylo ac voce, in Turonensi demum Conc. conuictus errorem eiurauit. Relapsusque, rursus in Concil. Romano, cum iterata erroris abiuratione, scripta sua concremauit.

De eo refert Malmesburiensis 1. 3. de Vaticinio. gestus Anglorum. S. Fulbertus, mortiproxi-mum, viso ad lectum assistere Berengario pueru, iussisse eum eiuci conclavi: quod videret eius haerere lateri cacodæmonem, olim ei instigatorem ad Ecclesiam magnas clades futurum.

Septimo. Sub annum M. CCC. LXXX. 7. Hus, & Wiceli. sopia diu pestem VViclef. & Hus re-fuscitarunt. Idque tempore erroribus percommodo, quo schismate scissa Ecclesia ab Papis tribus simul distraheba-tur. At ea coalescente, ac ad unum Nico-laum V. redeunte legitimum, vel ex se-pulcris iidem eruti haeretici, flammis sunt traditi.

Ottavo. Demum aeo hoc nostro, ab 8. Hodier-norum. haeresibus infelice, innumeri eam in haeresim irruerunt, & in hac verba: Hoc est Corpus meum: plusquam octoginta ex-positiones commenti sunt. Sed plus cenc-ties confutati, & in Concilio Trid. con-degnati vniuerfi.

Lutherus Realitatem credens, sed ab-negans Transubstantiationem, indu-cebat Impanationem: explodebatque Significatiuos, Figuratiuos, Energicos, Metamorphositas, &c. similiatq porten-ta. Tract. de part. Cœne Domini.

Xxx 3 PARS

PARS III.

Caluinianus symboli refutatio per figuratas.

*Caluinis
mia explica.
tio.*

Hugonotarum Caluinisticorum opinio est. Tametsi *tu exortus & votus Christus non existat sub symbolis specierum; sed tantum in celo: vere tamen inibi recipi Christum: Sed tantum. 1. Spiritualiter, per fidem, & ardentam animam cum Christo coniunctionem. 2. Sacramentaliter, per symbolorum ore factam sumptionem: sub quibus, velat sigillis, sui nos Christus efficiat participes, ut promisit.*

*Refutatio
per figuratas.*

At Psalm. 118. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt Lex tua. Omnia mandata tu a veritas. Ita est falsitas, & impietas maxima vna e multis Caluiniana.

*1. Suppositio
in statua
ist.*

1. Similis Michol: quae, Dauide ad necem quæfito, sed a fæse clam dimisso, 1. Reg. 19. tulit statuam, & posuit eam super lectum: & pellem pilosam caprarum posuit ad caput eius, & operuit eam v. stimenti. Talem Caluinistæ larvam in cœnæ sua lecto supponunt, ablata Christi veritate: & conuertriunt eam propudis figmentoram.

*2. Babylo-
nica mereti-
trix.*

2. Similis Babylonica meretrici: Apoc. 17. Vidi mulierem 1. sedentem super bestiam coccineam, 2. plenam nominibus blasphemie, 3. habentem capita septem, 4. & cornua 10. 5. Et mulier erat circumdata a purpura & coccino, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis, 6. habens poculum aureum in manu sua plenum abominationibus, & immunditia fornicacionis eius. Sic Caluinismus 1. bestiali cum ignorantia fidei, & sensu de SS. hoc Sacramento decernit 2. Blasphemati cetera horrendum. 3. Discissus inter suos plusquam septiceps, 4. Technis instructus, ut cornibus, ad animalium euersionem, 5. Fastuosus, 6. Poculo aureo propinat manias, figuratas, ac abominationes; plurimosque inebriat. Vah!

II. Olla similiis herbis refertæ agree- 3. Olla
stibus, qua de 4. Reg. 4. Cumque gustassent ^{ticoqua,} decoctione, clamauerunt dicentes: Mors in olla, vir Dei: Et non potuerunt comedere. Ita erroribus suffarta nefandis olla Caluiniana iam inde ab illius exordio audiit in sece conclamari: *Mors in Olla!* Olla Vulcanæ, Circæa, Medæa est reformati Euangelij scilicet Eucharistia. Et illi par, dignaque est eiusdem cœnatica mensa. Psalm. 68. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, & in retributiones, & in scandalum. Ita fiat: nirecipient.

Sicut suus panis mucidus Gabaonitis, Ios. 9. Ut enim hi: ita Caluinistæ, ex oletis le conuestierunt hæresibus, & concentonatis: asinosq; suos Ministros pane mucido, ac vino acido cœnæ onustarunt, ac è longinqua se antiquitate primæ doctrinæ adesse configunt; et si heri, interque nos nati. Castrineunt Ecclesiæ, pacem reformationis prætendent; fecundus pacisci optant simulatores; Fidei, Unionis, Communionis que peruersores. Quid enim peruersius, quam pro Re Vera meram umbram ingerere Symbolicam? Ita Symbolistæ. Nimirum

Qualem Heliogabalus Imperator Ro- 5. Prædicta
manis mensam apparabat. Populum v-
niterum inuitarat: Iamque in palatio li-
discubenti pistos, si & osque ciborum
missus apponebat, oculos pascens, non
ventres: denique dimisit inanæ, ac delu-
fos. Tali cœna suos luditi iam diu Calui-
nus veterator nouus.

III. Per Deum, perque salutem tuam, mi Christiane, Prou. 23. Ne desideres de cibis eius, in quo est panis mendacij. Hic, si vñquam, vera hæc, & prophetica monitio est, pla-
neque necessaria.

Porro, quale apud Hebreos sacrifi- 7. Arains
ciorū erat altare, Exo. 27. Non solidum, sed nus & va-
inane & cauum intrinsecus facies illud, ac
Mosi Deus: Indicio: quod omnia in figura
contin-

contingebant eis, 1. Cor. 10. nec enim inania gratiae gratiam villam conferabant elementa mortua. Talis mensa est Caluiniana, vacua, & inaniter mendaciterque figurata, id est, ficta. Haec similia dic claudicare: at doce minus apte quadrare. Dico Symbolum Caluini esse asymbolum. Tesseram fregit: Apage sit.

P A R S IV.

Cana figurantis ex verbis Domini refutatio.

Dicitur Cal. I. Am vnum omnibus obiicio consenserunt. *Cōfessus* qui omnes scribunt: *Hoc est*: at nullus: *hoc Euangeli* significat *Corpus meum*: cum tamen diuersorum linguis, locis, ac temporibus sua conscriperint singuli.

Figurari 2. Cui fas credere, in re tanta, apud obtusiores tum Apostolos, Dominum figurare loqui voluisse? 1. Cum in Lege Veteri figura tam diserte, & clare edixerit, ac mandarit? 2. Is, qui venit figurastollere & umbras; nouis earum in uolucris mentes fidelium rursum obfuscasset, perque gryphum talem tali in re contorisset?

Testamēti formalis ratio. 3. Iussisti Domine, Ioann. 3. *Ipsum audite.* Sed quid audiam, quem non intelligam? Ut volunt Caluinistæ.

1. Idque in re una maxima omnium? 2. Idque in Testamento; cuius ratio est & forma, *Liquere*: Non ludere & equiuocatiunculis, aliisve logographis. 3. Isparens audiret Impostor; qui gemmas legaret scripto, & mente pictas eas destinaret. Et de Veritate Summa Christo tale credas? Heu infandum! 4. Enimuero ille, Psalm.

144. *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis: & Sanctus in omnibus operibus suis;* qui fecit mirabilia magna solus.

Et Novi Testamenti quidem. 4. In figuris fari, mosaicum spirat, redolent Iudaicum; sapit vetera veterum. At qui dixit; *Ecce noua facio omnia;* is & fecit.

Dixit. *Hic est calix Noui Testamenti.* Matt. 26. Ergo nolnuit figurate per umbram, aut Mosaice per nebulam, perque velamen, sed reuelate per ipsam Veritatem vera, certa, liquidaque fari.

5. Absens cum absente se despōsaturs, sui mittere effigie assolet: inter praesentes in tantum frustra pictura est, quantum natura superat fictum. Ita sub lege Mosaica, sui umbram misit Dominus Synagogæ absens: & præsens non solum rebus, sed & verbis deluderet figuratis?

1. *Hebræorum* est, cap. 10. *Umbram habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum:* quam Noua Lex continet Christianorum. 2. *Et Hebrai* cap. 11. *Hebr. Iuxta fidem defuncti sunt omnes, non ACCEPTIS Repromissionibus:* se a longe eas aspicientes. At nos scimus, quod Veritatem à Veritate Christo accepimus.

II. Iam illud *Hoc* cūm sit demonstratum rei; iniuria sit Christo idem velle ad inanias detortum interpretari. 1. Cur nō item & illud Patris & que liceret: Matth. 17. *Hic est filius meus dilectus;* sic accipere: hic figuratus significat filium meum? Aut hic Elias, vel Moses, nam & ipsi aderent.

2. Quid? quod ista prævidens Dominus figuratis Glossematis cunctis præuenit, Ioann. 6. dicendo: *Caro mea vere est cibus.* Quæ hic tropologia? quasi dicat: Multa de me dicta sunt, lapis, lex, agnus, &c. sed per similitudinem: at hic Veritatem dico vobis. Quare ergo non creditis mihi? Quia Figuristæ estis Caluinistæ, & fici p. atque Christiani.

III. Sed quid Iudaizantes figuris vestris Caluinistæ, nos idololatras calumniātini imaginum cultores; cum vos esse contendatis idolophagi, seu votatores imaginum? id est, imaginati, seu imaginarij Christi vel tro in Sym-

sponsa-
liorum in-
ter praes-
tes contrac-
dus.

6. *Vocis*
Hoc de-
monstratio

7. *Idolophagia Calu-*
nistica.

8. *Theolo-*
gia Ortho-
doxa.

1. Semper illa Maxima Theologis obtinuit:

tinuit: In Sacramentorum verbū nulla figura inest.

2. Item: *Vbi in verbis necessarium fidei mysterium continetur; inde tropi absunt.* Per hoc prisci Patres confutarunt Manichaeos: Qui istud Ioannis i. Verbum caro factum est, & Arianos qui istud: *Ego, & pater vnum sumus, & Nestorianus qui studi.* Hi c' est filius meus dilectus; tropice interpretabantur: tanquam de carne symbolica: de vniione non substantiali: de filiatione adoptiva, non substantiali. At contraria omnia Sancti Patres.

9. Christi
protestatio
professa.

Quis furor, & viri dicere, figurate locutum Dominum: qui iam ante edixerat: *Iam non in proverbiis loquar vobis?* Si filius lucis sitis; quid umbras queritis? Sed Lux Veritatis in tenebris Iudaicis & haereticis luet, & tenebrae tenebrionum eam non comprehendenterunt. Si Veritas vos liberavit; quid ad iniuria & elementare deditis, & figuratis in aperta Veritate, absentiam in praesentia, in luce tenebras comminiscimini? O peruersi viarum, redite ad cor.

P A R S V.

Fides Catholicade Presentia astruitur Scripturis.

DOCEST S. Synodus Tridentina sess. cap. i. ac simpliciter profiteretur, in almo S. Eucharistie Sacramento post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum atque hominem, vere aliter, & substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri: qualis natus, passus, surrexit, & ascendit.

Cibus ado-
ratur. Ergo
divinus
est.

1. Quia Hoc est corpus meum. Ergo Verum. Hinc Psalm. 21. Apud te laus mea in Ecclesia magna: quasi dicat: Adhuc ea parua in paruula Synagoga fuit: At nunc edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt Dominum. Quo genere laudis? Manducauerunt, (prophetico ritu, praeteritum pro futuro ponit:) & adorauerunt omnes pin-

gues: Atqui formalis adoratio debetur soli Deo: & tam pauperes tenetes, quam pueri incarnatus proceres, manducauerunt: Ergo omnes conuenient adorauerunt, in esca Deum: Alioquin commisissent idolatriam.

2. Psalm. 1. Apprehendite disciplinam, ne presens id quando irascatur Dominus. Hebrei legunt per transosculanum filium: Alij: Adorate Panem, substancialia. Quod soli filio Dei conuenit. Nam is nobis natus, est cum adoratione osculatus, ergo idem datus sub specie panis est quoque adorandus. Ait enim, Ioh. 6. Ego sum panis viuus, qui de celo descendit. Et eum tu, qui de aula est, colis, non eum adores, qui de celo descendit, adest praesens, cum Verbum Caro factum est, pane transubstantiatum?

3. Quicunque, 1. Corinth. 11. Manducae- 3. Indigne-
rit & liberit Calicem Domini indigne, reuerit summis corporis & Sanguinis Domini: At si meritis manu: ergo foret panis, qui posset manducatio eius non cum peccato aliud mortiferum inducere. manu: 4. Iudicis.
re delictum? Dices: ideo, quia panis ille imago Dei est, ob quam peccatur. At contra: Et Agnus fuit representatio Christi; neque tamen ob id edentes eum in statu peccati, peccabant amplius.

4. Hebr. 13. Habemus Altare, (continens pro contento:) de quo edere non habent potestate, qui Tabernaculo deseruerunt, ut Iudei: quibus data figura tantum: at nobis Veritas, & solis reseruata nobis. Nam olim, Leu. 16. & Hebr. 13. quorum animalium infertur sanguis in sancta propopulo per Pontificem: horum corpora remanent extra castra: Idque in signum primo, C H R I S T U M extra urbem passum, & eius sanguine fidèles sanctificandos. Secundo, Iudeis carnem eius dandam fore ad manducandum. Qua causa, vt ab esu Agni arcebantur seruita hodie ab Eucharistia Iudei. Iam nimirum suo altari Apostolus non maius quid no uisset, quam in altari Iudaico; quoniam se auda-

audacter Iudaicis Sacerdotibus præposuisset?

5. Dominus astruens Sacramenti Veducant, hi ritatem, sic ait, Ioann. 6. *Sicut misit me Vi-*
er Corpus uens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui
Christi manducat me, ipse viuet propter me, id est: E-
viuit: ergo viuo ex Patre; & vos ex Corpore
meo. Sed Christus non viuit ob solasym
bola Patris, vel accidentia; sed vera sub-
stantia eius participatione ab æterno.
Quippe *Apud te est fons vita.* Ergo & man-
ducans viuit perinde de vera Corporis
Christi substantia; non de mera symbo-
lica imaginatione.

6. *March. 26. Hoc est Corpus meum quod pro*
vobis tradetur. Rursus. Qui pro vobis effundet
Sanguis: Atqui verum Corpus fuit
traditum, effususque Sanguis; non figura. Ergo verum datur in Eucharistia. Ite
nunc Symbolista, & hunc sumite Chri-
stum, qui factum abnegatis: & de imagi-
nato vos pascite, qui à transubstantiatio
abhorretis. Bene de vobis Apostolus:
Speciem pietatis habentes, ipsam autem Veri-
tatem abnegantes. At hic vos nec speciem
quidem realem, sed mere imaginatum
ex sensu vestro, non Domini spiritu.

P A R S VI.

Veritas docetur Figuris & rationibus.

I. *P*aschalis Abbas. *l. de Corp. & Sang.*
Dominii, cap. secundo, ait quod permixtam allegoriam reddo strictim; In paradiſi Ecclesiæ medio fuisse arborem vitæ, Eucharistiæ, inter arbores fructiferas Sacramentorum constitutam medium: quæ sola vim habebat immortalitatem conserendi; at cæteris suam fuisse cuique particularem efficaciam. Hinc Dominus, Iohannis 6. *Qui manducat me, viuet propter me. Et Qui manducat ex hoc pane, viuet in æternum.* Quia *Apud te est fons vita:* Et *In Ipsi vita erat.* Ergo succedens fugauit Vmbram Veritas.

2. *Cypr. Epist. 3. August. 17. Ciuit. c. 30. a. 2. Domus iunt: Sapientia adificauit sibi domum, Propterea sapientia.*
9. Eccleſiam è Iudeis, & Gentibus; excidit columnas septem: Sacramentorum, aut supremum donorum Spiritus: & proposuit mensam Eucharistica. De qua Ps. 22. Parashi in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me. Atqui nec domus ea esse potuit inuisibilis; nec Mensa figurata: ergo & figurarunt rem visibilem ac Veram.

3. *Agnus paschalis figura extirbit hu-*
ius Sacramenti: Atqui ille & per familias
comedebat; & à Sacerdotibus immo-
labatur. Ita & Eucharistia est Esca po-
pulo; & Sacrificium Deo per Sacerdo-
tes pro populo. Agni sanguine asperiti
postes ab exterminatore seruabant. Sic
Christi sanguis animas seruat ab caco-
dænone. Sane, post realia, realiora sunt
secuta.

4. *Manna, Eucharistia figura, cibus*
erat angelicus: omnē reddebat gustum
ad cuiusque libitum: *V*isumque, mox
stuporem pariebat dicētibus: *Manhu!* Ita
Eucharistia cibus est etiam diuinus, om-
ni plenus gratia, & stupendus. Ergo fugat
vmbra veritas.

II. Hisce rationes subiicio. Prima. Nisi Ratio
vera realitas; vmbra fuerunt nobiliores. *Quia si-*
Veritate. Quia melius significabant Chri-
sti innocentiam, mortem, &c. Ut Agnus,
&c. quam Panis & vinum. Atqui Domini-
nus ab vmbbris ad perfectiora progressus
est, ergo ad realia. Nā hæc proxima sunt
abeunti ab vmbriticis. Ni malis dicere,
Nouum Testam. esse Veterem imperfecti-
us: Christum Mose inferiorem. Turci-
cum hoc, Iudaicum, Atheum.

Secunda. Christus Legem Mosaicam
impleuit. Non veni soluere Legem, sed impleare. ^{2. Non es-}
Et factum: Nam Matt. 27. *Consummatum* ^{sens adim-}
plera. At si ab Sacramento hoc Veritas ab-
esse, Christus figuræ nondum impletæ.
Quia Iudaorum ad instar figuris

Yyy pasce-

pasceremur ac symbolis. Id quod pertendunt Figuristæ, & Symbolistæ.

3. Fides nisi addit' rei credite. Tertia. Dicunt: Fide hic subsistit Christi Corpus. At fides non dat rei existentiam; sed existentem supponit, & credit. Ergo symbola Calu. Ut fides non facit, Dominum resurr ex se, sed credit factum. Quare inibi non potest fide apprehendi, ubi nec per se est, nec per fidem. Ergo falsa est fides eadē, qua credit esse, quod non subsistit. Est que figmentum atheum, quod Deum negat adesse in Sacramento hoc.

4. Non fide rit unio nec Communio.

Quarta Ratio. In Synaxi fit hominis cū Deo unio; vnde dicitur Communio. At si fide sola inibi apprehendi fingatur, nil fieret aliud, quam quod in baptismo; spiritualis coniunctio scilicet. Atqui coniunctio in carne fieri debet. Nam Eph. 5. Erunt duo in carne nostra: Ego autem dico in Christo, & Ecclesia. Hac vero nusquam in carne cum Iesu unitur, nisi per Eucharistiam: Ergo in hac vera esse debet Caro IESV: non imago solum imaginata in fide filia.

1. Ratio cedit succedit oratio. III. Sed quid ratione pugnem londet oratio, gius? Hic ratio succubit, sensus non postulans capit, oratio non exprimit. Quid ergo? Sola fides sufficit. Hac animosa capit. At ora, Isa. 38. Domine vim patior, rationibus oppugnatus in re, quæ supra rationem, respondere pro me. Nam natura fatiscit, nescit. Tu adauge nobis fidem, Sine hac, in re hac, causa cadam necesse est. Sed Fide statim, ut Christiani: Rationem non spernimus, ut homines. Væ, quos & fides deficit & ratio, in suo sensu abundantes?

2. Caneat zur Syrenes heretica. 2. Vlysses præter Syrenum scopulos nauigans, metuens illicia cantuum, mandat se malo alligari: neu pellectus se præcipitet; aut omissa gubernatione nauis feratur in rupes. Tu te orationis ac fidei malo adstringito, mundi mare nauigans, inter cantus hereticos, neu fascinatus, naufragium facias integratis in Fide.

3. Caneat. 3. Imitare quoque Job in arcana descendenter animo; sed ita dicente: ea, qui flenda sunt. Manum posui super os meum; ne quid extra rem loquerer.

Vas carens operculo, immundum erat Deo, Lenit. 19. Sic os patulum ad elaboranda Diuina, quæ mens nec capit, nec sapit. 2. Os opprime; oculos aduerte: ut apud Iсаiam, cap. 6. Seraphini ad Propitiatorium: Sed oculos fidei admoue.

Et sic Agni Paschalalis, Exod. 12. Caput Etmanum cum pedibus verabitis, id est, Diuinitatem cabindicum Humanitatem Christi sumetis. Caput 2me. enim Christi Deus. 1. Cor. 9. Daniel. cap. 14. non curiose in cibos, ad lacum leonum allatos, inquisiuit; tamen vnde ferrentur sciscitatus est. Ita tu, &c.

CONTIO TERTIA

De admirabili transsubstantiatione.

MIRABILE TERTIVM.

Memoriam fecit Mirabilium suorum, &c.

Ps. 110.

Magnum! Exod. 4. & 7. Virgam contueri in serpentem, in sanguinem flumina, ad unum barbarum seu mitigandum, seu perterritendum. At maius: ab orbis assertore, vi propria Verbi, panem ac vinum conuerti in Corpus & Sanguinem Ipsi. Quis credit auditu nostro? Et est mirabile in oculis vestris; quin & angelorum. Factum admirari licet, ac venerari: estari minime sine Numine.

Ergo cum Deo nos

- I. De Miranda Fide Eucharistica.
- II. De peroso hereticis vocabulo Transsubstantiatio.
- III. Objectiones hereticorum contra idem.
- IV. Credit a docetur Transsubstantiatio.
- V. Rationes pro eadem.

PARS